

Tilsynserklæring for skoleåret 2018/2019 for Århus Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 751064	Skolens navn: Århus Friskole
----------------------	---------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Hanne Larsen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
17-11-2018	Hyldestfest for Ivalo	Musikalsk arrangement	Praktiske/musiske fag	Hanne Larsen
06-12-2018	Lærermøde	Lærermøde m.m.	Humanistiske fag	Hanne Larsen
18-02-2019	2. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Hanne Larsen
18-02-2019	9. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Hanne Larsen
18-02-2019	9. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Hanne Larsen
18-02-2019	9.klasse	Matematik	Naturfag	Hanne Larsen
14-03-2019	3.klasse	Læsebånd	Humanistiske fag	Hanne Larsen
14-03-2019	1. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Hanne Larsen
14-03-2019	7. klasse	Historie	Humanistiske fag	Hanne Larsen
14-03-2019	3. klasse	Natur og teknik	Naturfag	Hanne Larsen
14-03-2019	8. klasse	Samfundsfag	Humanistiske fag	Hanne Larsen

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

17. November 2018

Denne eftermiddag er som udgangspunkt ikke en del af det formelle tilsyn, men giver et meget godt billede af Århus Friskoles musikalske traditioner og værdigrundlaget i øvrigt.

Eftermiddagen er en Hyldestfest for Ivalo Falk, som er en af skolens koryfæer. Ivalo har undervist i mange år på skolen, men gik på pension i 2004. Ivalo er nu døende, og Friskolen har besluttet at holde en fest for hende. Det blev en eftermiddag, hvor 300 nuværende og gamle Friskolelærere og elever hyldede Ivalo med musik og sang.

6.december 2018

Jeg deltager i personalets lærermøde og bliver præsenteret for alle medarbejdere. Forudsætninger for tilsynet gennemgås, således at der skabes tryghed omkring besøgene. På mødet aftaler lærerne de praktiske detaljer omkring årets juleværksteder, som er workshop på tværs af hele skolen den sidste uge op til jul. Der diskuteres, om workshops tilgodeser både drenge, piger, de stille, de livlige osv.

SFO afholder samme dag sæbekassebilsvæddeløb med biler, de selv har konstrueret.

Århus Friskole har besluttet, at bæredygtighed skal være et gennemgående tema i dette skoleår. Der er mange elevudstillinger på gangene om emnet: Robotter i genbrugsmaterialer, truede dyrearter m.m.

18.februar 2019

2. klasse dansk: Dagens program gennemgås. På tavlen er programmet tydeliggjort. Klassen arbejder med grammatik med fastelavnsemne. Der undervisningsdifferentieres, så børnene har forskellige opgaver. Der er ekstra opgaver til de elever, som bliver hurtigt færdige. Klassen arbejder i små grupper, som læreren har bestemt. De arbejder forskellige steder lige uden for og inde i klassen. Det er tydeligt, at de er vant til arbejdsformen. I slutningen af timen laves en kort opsamling. Børnene afleverer mandagsopgaver. Hver mandag afleveres en eller anden form for skriftlig opgave fx en undersøgelse af, hvor og hvordan man læser bedst, en fortælling, en historie fra en ferie osv. Læreren har i årsplanen arbejdet ud fra Fælles Mål, men tilpasser opgaverne til den enkelte elevs faglige niveau.

18.februar 2019:

Engelsk i 9. klasse. Klassen arbejder med et emne om Sydafrika. En elev begynder dog med at fortælle på engelsk om sin tur i vinterferien til Namibia. Undervisningen veksler mellem små videoklip, som vises fælles på smartboard og samtalegrupper. Eleverne får alle talt engelsk i timen og er tydeligt vant til arbejdsformen.

Klassen er meget velorienteret om de forskellige temaer - apartheid, Nelson Mandela osv.

18.februar 2019

Matematik i 9. klasse: Læreren har grundigt arbejdet med, at prøvestoffet til sommerens afgangsprøve bliver genkendeligt, så eleverne ved, hvad de kan forvente af opgavetyper, sværhedsgrad osv. En nyligt overstået terminsprøve afleveres tilbage. Karaktererne for terminsprøven ligger rigtig fint. Der arbejdes i grupper med en ny opgave om vand. Der arbejdes meget koncentreret i mindre grupper, og læreren går rundt og hjælper.

18.februar 2019: Samtale med skolens leder Marie Ludvigsen. Marie Ludvigsen uddyber timetal, karakterer, fravigelser, elevtal m.m.

14.marts 2019

Læsebånd 3. klasse: Alle i klassen har bøger. Bøgerne er i forskellig sværhedsgrad. Der er et velassorteret bibliotek i fællesrummet, hvor børnene kan låne bøgerne. Læreren går rundt og lader eleverne læse højt på skift. Der er ro og koncentration. Det er tydeligt, at eleverne ved, hvad de skal.

14.marts 2019

Dansk i 1. klasse. Læreren har lavet en "løbediktat" med ord fra et nyligt overstået Ghanaemne. Læreren gør meget ud af at forklare, at man er god til forskellige ting, at det ikke er vigtigt, om man når alle ordene, eller om man er hurtigst færdig. Man skal gøre sig umage og gøre det bedste, man kan. Et par af børnene lægger de forskellige ord ud både ude og inde. Børnene er meget engagerede i opgaven, som kræver både bevægelse, hukommelse og overblik. Læreren afslutter timen med "Simon says".

14.marts

Historie i 7. klasse - Børnene vælger et verdensmål, som de vil gå i dybden med og fremlægge for de andre. Læreren har lavet stilladserende spørgsmål.

I frikvarteret leges "Land, by, pige, dreng". Børnene har ingen mobiltelefoner i skoletiden.

14.marts 2019

Natur og teknik i 3. klasse. Børnene har været på biblioteket i foregående time. Eleverne har valgt hver deres verdensdel og skal nu bl.a. ved hjælp af bøgerne finde oplysninger om klima og dyr. Eleverne er i små grupper og arbejder interesseret. Læreren har lavet stilladserende spørgsmål.

14. marts 2019

Samfundsfag i 8. klasse. Eleverne har op til denne lektion i grupper forberedt fremlæggelser om personer, der har ændret verdenen. I timen er fremlæggelser om Nelson Mandela og Ghandi. Eleverne er grundigt inde i deres stof,

har lavet power points og har i fremlæggelsen "godt fat i deres publikum". Et tidligere oplæg har været om Gretha Thunberg.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

I engelsk i 9.klasse foregår undervisningen på engelsk. Det er tydeligt at mærke, at eleverne er vant til at tale engelsk i timerne. Deres engelsk er på et højt niveau.

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Lærerne fortæller mig om, hvilke overvejelser de har gjort sig i forbindelse med årsplaner, materialevalg, undervisningsdifferentiering osv.

Der er meget tydelig klasserumsledelse i alle de klasser, jeg har besøgt. Dette gør, at eleverne føler sig trygge, de ved, hvad der forventes og kan leve op til de stillede krav.

Jeg får beskrevet af læsevejlederen, hvordan man følger elevernes progression, så man kan møde den enkelte med passende udfordringer. Det er tydeligt, at det ikke er en "fejlfinderkultur".

Skolen følger Fælles Mål, men har også suppleret med, hvordan disse kan udfoldes på Friskolen. Fagbeskrivelserne findes på skolens hjemmeside.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Lærerne fortæller mig om, hvilke overvejelser de har gjort sig i forbindelse med årsplaner, materialevalg, undervisningsdifferentiering osv.

I matematik i 9. klasse er eleverne tydeligt blevet gjort bekendt med, hvilke krav der stilles til afgangsprøven.

Skolen følger Fælles Mål, men har også suppleret med, hvordan disse kan udfoldes på Friskolen. Fagbeskrivelserne findes på skolens hjemmeside.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Århus Friskole er en skole, hvor de praktisk musiske fag spiller en stor rolle. På tilsynsbesøgene har jeg set musik, hjemmelavede sæbekassebiler, bæredygtighedsudstillinger lavet i genbrugsmaterialer, udstillinger med tegninger af truede dyr, madordning m.m.

Den nye lov vedr. praktisk-musiske valgfag i 7. og 8. klasse kan give nogle udfordringer. Friskolen arbejder med udfordringerne.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Min vurdering er, at elevernes standpunkt i dansk står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Jeg har i min vurdering observeret dansk på flere klassetrin, gennemgået prøvekarakterer m.m.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Min vurdering er, at elevernes standpunkt i matematik står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Jeg har i min vurdering observeret matematik i udkolingen, gennemgået prøvekarakterer m.m.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Min vurdering er, at elevernes standpunkt i engelsk står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Jeg har i min vurdering observeret engelsk i udkolingen, gennemgået prøvekarakterer m.m.
Min vurdering er, at eleverne er meget dygtige til engelsk.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Skolen afholder ikke prøve i historie jf. §8a, stk. 5

10.2 Står elevernes standpunkt i historie mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

10.3 Uddybning

Der er stor opmærksomhed på faget historie.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Demokratisk dannelse er mere end "en styreform". Det er en livsform, en kommunikationsform, skolens værdigrundlag udfoldet i praksis.

På tilsynsbesøgene har jeg set mange eksempler på, at eleverne styrke og udvikler demokratisk dannelse. Her nogle få eksempler:

Eleverne har fået uddelegeret opgaver - fx da løbediktaten i 1. klasse skulle igangsættes.

Eleverne tager på skift ordet. Lytter respektfuldt til hinandens indlæg.

De kommende 8. klasses elever er i gang med en demokratisk proces vedr. rejsemål på deres 8. klassestur.

Eleverne udvælger selv arbejdsområder ud fra et givent overordnet emne.

Eleverne har deltaget i "Klima for fremtiden" demonstration.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

8. klasse er pr. tradition på tur til 3. verdenslande. I den forbindelse har der været en debat om, hvorvidt det at flyve er foreneligt med bæredygtighed.

Foreløbig er konklusionen, at 8. klassesturene netop udvikler og styrker kendskab og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder. Og dette kendskab gør, at temaerne omkring bæredygtighed bliver mere nærværende.

Det overordnede tema på Aarhus Friskole er i år "de 17 verdensmål" og bæredygtighed. Sten Hildebrandt har holdt foredrag på skolen om emnet. Dette spiller også sammen med friheds- og menneskerettigheder.

15. Er der kønsligestilling på skolen?

Ja

15.1 Uddybning

16. Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

16.1 Uddybning

18. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

18.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusive moms i forbindelse med donatorer, der har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms. Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner

19. Tilsynets sammenfatning

Når man som tilsynsførende kommer på Århus Friskole mødes man med stor interesse og åbenhed både af elever og personale. "Hvad vil du se/overvære?", "hvem er du?", osv. Elever og personale er trygge i besøgene.

Jeg har inden tilsynsbesøgene orienteret mig på hjemmesiden, læst skolens årsskrift og i det ugentlige Fredagsbrev. Specielt gennem Fredagsbrevene får man et meget fint og udførligt indblik i skolens kultur: Traditioner, madordning, lejrskoler, udstillinger, emneuger, 8. klassestur, forældrearbejdsdage osv.

Jeg har overværet undervisning i alle fagkredse og talt med lærere om undervisningsmateriale, årsplaner og mål m.m.

I undervisningen har der været en god balance mellem lærerstyret og individuel læring. Der har været en god - og for eleverne synlig - struktur på undervisningen. Jeg har set klasserumsledelse med respekt for den enkelte, undervisningsdifferentiering og velforberedte lærere.

Klasserummene bærer i udsmykningen præg af, at der foregår læring. På væggene ses alfabeter, forfatterportrætter, "læseorme", udstillinger fra emneuger, dagsprogrammer osv.

Jeg har talt med ledelsen, personalet og eleverne. Min gennemgående opfattelse af samtalerne har været, at alle er glade for at gå i skole.

Skolen har et iøjnefaldende internationalt udsyn. Dette ses i temaerne omkring bæredygtighed og verdensmålene, 8. klassesturen til Ghana m.m.

Det er spændende, at Ghanaturen også sætter spor hos de mindre elever, som også har arbejdet med et Ghanaemne og fået undervisning af eleverne fra 8. klasse.

På skolen er mobilpolitik. Eleverne har ikke deres mobiltelefoner med i undervisningen/skoletiden. Det var spændende at se, hvad eleverne brugte deres frikvarterer på.

På Skolens hjemmeside står:

Århus Friskole er:

en skole, hvor fællesskabet har høj prioritet

en lilleskole med højst 210 elever, med 20-22 elever i hver klasse

en skole med mange traditioner

en skole, hvor musik og bevægelse er i højsædet

en skole med plads til kreativitet, leg og læring

en skole med faglig fordybelse og tværfaglige projektarbejder.

en skole med fælles madordning.

en skole, hvor børn trives

Skolen lever efter min vurdering i høj grad op til eget formuleret værdigrundlag

Samlet set, er det min vurdering, at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står rigeligt mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Tilsynsrapporten er fremlagt på generalforsamlingen d. 24. april 2019